

АНОТАЦІЯ

Коломієць Т. В. Педагогічні технології формування фахової комунікативної компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей у закладах вищої освіти. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). – Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, Київ, 2020.

Дисертаційна робота присвячена дослідженню педагогічних технологій формування фахової комунікативної компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у закладах вищої медичної освіти.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в межах проведеного дослідження:

- вперше виокремлено змістові лінії фахової комунікативної компетентності (ФКК) студентів фармацевтичних спеціальностей при вивченні гуманітарних дисциплін; розроблено компонентно-рівневу структуру ФКК, аргументовано її значущість для фахової діяльності майбутніх фармацевтичних спеціалістів; апробовано та обґрунтовано педагогічні технології формування ФКК у студентів фармацевтичних спеціальностей засобами ІКТ у процесі вивчення гуманітарних дисциплін «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Психологія спілкування», «Етика», «Теорія і практика професійної комунікації», перевірено ефективність їх реалізації під час навчання цих дисциплін;

- визначено критерії, охарактеризовано рівні та показники сформованості ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей; розроблено модель формування ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей під час вивчення гуманітарних дисциплін.

- подальшого розвитку й вдосконалення набули форми, методи і засоби навчання у процесі формування ФКК студентів фармацевтичних

спеціальностей.

У першому розділі «Теоретичні засади формування фахової комунікативної компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей у сучасних українських і зарубіжних дослідженнях» проаналізовано науково-педагогічні джерела щодо визначення поняття «фахова комунікативна компетентність», досліджено її структуру, зміст і структурні компоненти, обґрунтовано застосування ІКТ під час вивчення гуманітарних дисциплін «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Етика», «Теорія і практика професійної комунікації», «Психологія спілкування», а також з'ясовано особливості процесу навчання гуманітарних дисциплін за допомогою ІКТ.

Визначено сутність терміну «ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей», яке подано як інтегративне поняття, в основі якого лежать теоретичні знання, практичні вміння й навички, професійні комунікативні якості, які зумовлюють свідоме ставлення студентів фармацевтичних спеціальностей до діалогічної взаємодії із суб'єктами професійного спілкування.

Виокремлено складники ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей, що містять поведінковий, когнітивний і діяльнісний компоненти, які відіграють роль критеріїв її розвитку. В основу *поведінкового компонента* покладено вміння визначати мету комунікації, емоційно налаштовуватися на спілкування з іншими учасниками комунікаційного процесу, застосовувати ефективні стратегії та тактики спілкування залежно від професійної ситуації, застосовувати технології конструктивного розв'язання професійних конфліктів. *Когнітивний компонент* передбачає знання, пізнавальні вміння й навички, що забезпечують якість виконання фахівцем професійної комунікативної діяльності. *Діяльнісний компонент* визначає уміння аналізувати професійні ситуації спілкування, навички конструктивної взаємодії з учасниками фахового спілкування, комунікативну лабільність і наявність фахових комунікативних якостей у студентів фармацевтичних спеціальностей. Цей компонент дозволяє їм успішно здійснювати професійне

спілкування.

Визначено принципи (індивідуалізація, диференціація, інтенсифікація), дидактичні функції та напрямки використання ІКТ під час аудиторної та самостійної роботи студентів фармацевтичних спеціальностей. До головних дидактичних функцій, які реалізуються за допомогою ІКТ, віднесено такі: *пізнавальна* (використовуючи ІКТ та Інтернет, можна отримати будь-яку необхідну інформацію, а також використовувати навчальні програми, на яких відображені текст, звук, зображення, відео, що сприяє пізнавальній активності студентів), *розвивальна* (робота студентів з навчальною програмою, крім активації лексики, сприяє розвитку таких необхідних пізнавальних процесів, як сприйняття, логічне мислення, пам'ять, увага), *тренувальна* (за допомогою комп'ютерних програм студенти мають можливість самостійно в нетрадиційній формі тренуватись та перевірити свій рівень знань і вмінь з певної теми, визначити конкретні прогалини, доопрацювати їх та виконати запропоновані завдання ще кілька разів для поліпшення власних результатів), *діагностична* (використовуючи ІКТ, викладач має змогу швидко здійснити контроль і з'ясувати рівень засвоєння навчальної теми студентами), *комунікативна* (під час роботи студентів з навчальними програмами, ведучи діалог з комп'ютером, студенти долають бар'єр боязливості).

У другому розділі «Педагогічні технології формування фахової комунікативної компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей засобами інформаційно-комунікаційних технологій» обґрунтовано добір педагогічних технологій для формування в студентів фармацевтичних спеціальностей ФКК та їх реалізацію у процесі навчання гуманітарних дисциплін. Розроблено та науково обґрунтовано окремі компоненти (засоби, форми, методи) методики навчання іноземної мови (за професійним спрямуванням), курсів за вибором «Психологія спілкування», «Етика», «Теорія і практика професійної комунікації».

Встановлено, що курс «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» та курси за вибором «Етика», «Психологія спілкування», «Теорія і практика

професійної комунікації» слід доповнити:

– комунікативними та інтерактивними методами навчання: кейс-метод, метод проектів, метод емпатії, рольові ігри, мозковий штурм, конференція, створення мультимедійної презентації (ММП) тощо;

– спеціальними додатковими засобами: ММП з фахової тематики, смислові граматичні та лексичні опори (схеми, таблиці, малюнки), аудіо- та відеоматеріалами (аудіо- та відеозаписи, відео з мережі Youtube);

– формами роботи (груповою, парною, індивідуальною та дистанційною роботою із засобами ІКТ).

Розроблено модель формування ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей у процесі вивчення гуманітарних дисциплін, яка складається із взаємопов'язаних і взаємозалежних компонентів:

– *цільовий* – представлений метою, підходами, принципами процесу формування ФКК;

– *організаційний* – обґрунтований сукупністю педагогічних умов формування ФКК та взаємодією суб'єктів навчального процесу;

– *методичний* – визначений методами, засобами та формами навчання;

– *результативний* – виражений критеріями та рівнями сформованості ФКК.

Визначено та обґрунтовано психолого-педагогічні (автономність оволодіння ФКК, домінування комунікативного методу навчання на основі принципів гуманістичної педагогіки, вибір комунікативно-гуманістичної стратегії навчання і виховання, опора на єдність усвідомлюваних і неусвідомлюваних компонентів психічної діяльності студентів, мотивація розвитку автономних ціннісних орієнтацій навчання, забезпечення розвитку навчально-пізнавальної творчої діяльності студентів, побудова освітнього процесу на основі використання педагогічного навіювання, використання переходу станів очікування і діяльності через зміну релаксації і напруги активності і реактивності студентів, актуалізація індивідуального і групового стилю навчальної взаємодії, розвиток особистості і групової свідомості

студентів) й організаційно-методичні (презентація, активізація фахової навчальної інформації в ситуативно-комунікативному контексті майбутньої професійної діяльності студентів фармацевтичних спеціальностей, паралельність навчання всіх видів мовленнєвої діяльності в напрямі від усних – до письмових форм фахової комунікації, організація навчання на основі автентичних засобів навчання, застосування вербальних і невербальних засобів слухової і зорової візуалізації планів змісту навчальних текстових матеріалів, забезпечення фахового контексту навчання, мовленнєвий характер навчання, театралізація і драматизація процесу засвоєння в межах рольових і ділових ігор під час формування ФКК, введення збільшених об'ємів навчальної інформації, розвиток професійних якостей студентів фармацевтичних спеціальностей в умовах фахової навчальної діяльності як частині професійної культури, системність і структурність циклічного введення лінгводидактичних і мовленнєвих аспектів навчання, диференціація та інтеграція текстових структур навчального матеріалу, діалогізація та монологізація матеріалів навчальних засобів і текстових продуктів навчальної діяльності) умови, що забезпечують ефективне формування ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей у процесі вивчення гуманітарних дисциплін, які охоплюють сукупність методів (кейс-метод, метод проектів, рольова гра, мозковий штурм, дискусія, студентська конференція, метод емпатії), форм (групова, парна або індивідуальна робота студентів) і засобів навчання (підручник, посібник, мультимедійна презентація, комп'ютер, планшет, ноутбук, комп'ютерні програми, інтернет-ресурси), спрямованих на розвиток мовленнєвих навичок; системи доцільно підібраних комунікативно-орієнтованих завдань і вправ.

Виокремлено типи й види ІКТ, які доцільно використовувати на заняттях з гуманітарних дисциплін у процесі підготовки студентів фармацевтичних спеціальностей. Це є мультимедійні ресурси (мультимедійні презентації, електронні фахові журнали, канали мережі Youtube, групи та спільноти в соціальній мережі Facebook); гіпертекст (посилання на певне Інтернет-

джерело або Інтернет сторінку, створення квестів за допомогою додатка Quizlet); комп'ютерні програми, як основний засіб для автоматизованого контролю знань (наприклад, фаховий електронний посібник, комп'ютерні тренажери для закріплення граматичних навичок та вмій); інтернет-ресурси, як джерело самоосвіти (наприклад, такі електронні журнали, як: PharmaTimes, BioPharm International, Copybook – Pharmaceutical News, Chemist+Druggist, такі канали в мережі Youtube, як: Pharmacy, Solution-Pharmacy, такі спільноти та групи в соціальній мережі Facebook, як: Pharmacy, Pharmacology, Medical English).

Визначено критерії, охарактеризовано рівні та показники сформованості ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей при вивченні гуманітарних дисциплін. Виокремлено когнітивний, поведінковий та діяльнісний компоненти ФКК. Для когнітивного компонента найбільш значущим було визначено інформаційно-комунікативний критерій; найбільш значущим критерієм поведінкового компонента визначено регуляційно-комунікативний, для діяльнісного компонента – професійно-комунікативний.

Описано рівні (низький, середній і високий) сформованості ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей, кожен із яких має власні характеристики. У студентів фармацевтичних спеціальностей з *високим рівнем* сформованості ФКК знання у сфері фахового спілкування мають глибокий теоретичний характер, системні і цілісні; студенти вміють грамотно вести діалог; здатні успішно розпізнавати поведінку іншої людини; володіють навичками ефективного слухання, які сприяють продуктивному спілкуванню; легко встановлюють контакти з іншими людьми; із співчуттям ставляться до переживань іншої людини; здатні оцінювати власні дії при спілкуванні; у студентів з *середнім рівнем* сформованості ФКК знання у сфері фахового спілкування є емпірично ситуативними, з частковим узагальненням; студенти здатні вести діалог, але на недостатньо високому рівні; розпізнають поведінку іншої людини тільки на інтуїтивному рівні; володіють слабо розвиненими навичками ефективного слухання, що перешкоджає продуктивному

спілкуванню; здатні знаходити оптимальні способи спілкування, що ведуть до розвитку доброзичливості; власні дії оцінюють правильно, але не в усіх ситуаціях спілкування; у студентів з *низьким рівнем* сформованості ФКК знання у сфері фахового спілкування поверхневі, недієві; студенти не вміють грамотно вести діалог; не здатні розпізнавати поведінку іншої людини; відмічається погане володіння навичками ефективного слухання, що перешкоджає продуктивному спілкуванню; студентам важко встановлювати контакти з іншими людьми; байдужі до переживань іншої людини; ледве оцінюють власні дії при спілкуванні.

У третьому розділі «Експериментальна перевірка ефективності педагогічних технологій формування фахової комунікативної компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей» розроблено методичку діагностування сформованості рівнів ФКК студентів фармацевтичних спеціальностей, експериментально перевірено ефективність педагогічних технологій формування ФКК та їх реалізацію, проаналізовано результати педагогічного експерименту.

Експериментальна робота була організована з метою перевірки ефективності методички формування ФКК у студентів фармацевтичних спеціальностей під час навчання гуманітарних дисциплін і складалася з трьох етапів: констатувального, формувального та завершального.

Аналіз результатів констатувального етапу педагогічного експерименту засвідчив, що формуванню ФКК в студентів фармацевтичних спеціальностей під час вивчення гуманітарних дисциплін було наділено недостатнього значення: застосовувалася незначна кількість вправ з комунікативною спрямованістю, на заняттях мало уваги приділялося фаховому спілкуванню студентів фармацевтичних спеціальностей.

На формувальному етапі педагогічного експерименту були обрані репрезентативні вибірки студентів КГ (102 студента) та ЕГ (100 студентів), апробовано педагогічні технології формування ФКК у студентів фармацевтичних спеціальностей під час навчання гуманітарних дисциплін.

На завершальному етапі педагогічного експерименту формулювалися висновки, рекомендації та оформлювалися результати експериментальної роботи.

На всіх етапах педагогічного експерименту проведено аналіз, систематизацію, статистичну обробку результатів дослідження, оцінку достовірності отриманих результатів.

Порівняльний аналіз отриманих результатів сформованості ФКК у студентів фармацевтичних спеціальностей засвідчив суттєве переважання кількості студентів з високим рівнем у ЕГ – 29 осіб (29,00%), що є вдвічі більше порівняно з кількістю студентів у КГ – 13 осіб (12,75%), відповідно із середнім рівнем кількість студентів у ЕГ (55 осіб) становить 55,00% порівняно з кількістю студентів КГ – 47 осіб (46,08%). Показники сформованості ФКК зазнали в ЕГ істотніших змін порівняно з показниками в КГ.

Доведено, що отримані результати щодо сформованості ФКК в студентів ЕГ не викликані випадковими причинами, а є наслідком комплексної реалізації апробованих нами педагогічних технологій формування ФКК (застосовувався критерій Пірсона).

За результатами експерименту після проведення тестування, анкетування самооцінки студентів, опитування та бесід зі студентами ЕГ та КГ можемо констатувати, що студенти ЕГ мають вищий рівень сформованості ФКК порівняно зі студентами КГ. Високий рівень сформованості ФКК у студентів ЕГ збільшився на 20,00% порівняно з 5,89% студентів у КГ, середній рівень збільшився на 2,00% порівняно з 4,90% студентів у КГ, а низький рівень зменшився на 28,00% порівняно з 10,79% студентів у КГ.

Результати дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти, що готують студентів фармацевтичних спеціальностей, а також у системі післядипломної фармацевтичної освіти; у процесі укладання типових навчальних програм, написання посібників тощо. Основні положення та результати дослідження можуть стати теоретико-практичною основою для подальших досліджень у сфері професійної освіти, зокрема професійної

підготовки студентів фармацевтичних спеціальностей у закладах вищої освіти.

Ключові слова: фахова комунікативна компетентність, студенти фармацевтичних спеціальностей, гуманітарні дисципліни, педагогічні технології, медичні заклади вищої освіти.

ABSTRACT

Kolomiets T. V. Pedagogical Technologies of Professional Communicative Competence Formation in Students of Pharmaceutical Specialties in Establishments of Higher Education. – Manuscripted scientific qualification paper.

The thesis for PhD in Philosophy degree, specialty 015 Professional education (by specializations). – O. O. Bogomolets National Medical University, Kyiv, 2020.

The thesis is devoted to studying pedagogical technologies of professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties in the process of studying humanities in establishments of higher medical education.

The scientific novelty of the study outcomes deals with the following:

- for the first time content lines of professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties in the process of studying humanities were defined; the component-level structure of professional communicative competence was developed, its significance for future pharmaceutical professional activity was argued; pedagogical technologies of professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties by means of ICT in the process of studying humanities “Foreign language (due to vocational direction)”, “Psychology of communication”, “Ethics”, “Theory and practice of professional communication” were developed and proved; the efficiency of their realization in the process of teaching these disciplines was tested;
- the criteria, indicators and levels of professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties were developed; the model of formation of professional communicative competence in students of

pharmaceutical specialties during the studying process of humanities was developed.

– forms, methods and means of studying in the process of professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties have been further developed and improved.

In the first chapter – “Theoretical aspects of the professional communicative competence formation of students of pharmaceutical specialties in modern Ukrainian and foreign researches” – scientific pedagogical literature about the professional communicative competence was analyzed; structure, content and components of the professional communicative competence were determined; implementation of ICT during the study of “Foreign language (due to vocational direction)”, “Psychology of communication”, “Ethics”, “Theory and practice of professional communication” was proved.

The nature of the professional communicative competence of students of pharmaceutical specialties was defined, and it is demonstrated as an integrated concept that has theoretical knowledge, practical skills and professional communicative qualities that specify conscious attitude of students of pharmaceutical specialties to a dialogical cooperation with subjects of professional communication.

The components of the professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties were indicated that include behavioral, cognitive and active components that are the criteria of its development.

The principals, didactic functions and directions of ICT usage during auditorial and self-study education of students of pharmaceutical faculty were determined. The main didactic functions of ICT are cognitive, developmental, training, diagnostic and communicative.

In the second chapter – “Pedagogical technologies of professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties by means of ICT” – pedagogical technologies of the professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties and their realization

in the teaching process of humanities were proved. Particular components (means, forms and methods) of methodological system of “Foreign language (due to vocational direction)”, “Psychology of communication”, “Ethics”, “Theory and practice of professional communication” teaching were formulated and proved.

The disciplines “Foreign language (due to vocational direction)”, “Psychology of communication”, “Ethics”, “Theory and practice of professional communication” were supplemented by:

- communicative and interactive teaching methods: case study, methods of projects, empathy, role games, brainstorming, conference, multimedia presentation;
- special additional means (multimedia presentation of professional topics, semantic grammatical and lexical schemes, tables and figures, audio- and video materials);
- forms of work (grouped, paired, individual and distance work by means of ICT).

The model of formation of the professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties during the study of humanities was developed. The model consists of interrelated and interdependent components:

- *purposive* – is represented by an aim, approaches and principals of formation of the professional communicative competence;
- *organizational* – the set of pedagogical conditions of the professional communicative competence formation and interaction of subjects of educational process were proved;
- *methodical* – methods, forms and means of teaching were defined;
- *resultative* – criteria and levels of formed professional communicative competence were defined.

The criteria, levels and components of formed professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties during the study of humanities were defined and characterized. The cognitive, behavioral and active components of the professional communicative competence were defined and described. The most

important criterion for the cognitive component is information-communicative; for the behavioral component – regulation-communicative; for the active component – professional-communicative.

The levels of formed professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties are described; each level has its own characteristics and is defined as low, medium and high.

The pedagogical, organizational and methodological conditions that provide effective formation of the professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties during the studying process of humanities are defined and justified. These conditions include methods (case method, project, role game, brainstorm, discussion, conference, empathic method), forms (work in groups, pairs or individually), means and tools (textbook, multimedia presentation, computer, tablet, laptop, computer programs, Internet resources) of study that are directed to the formation of communicative skills.

In the third chapter – “Experimental testing of pedagogical technologies effectiveness of professional communicative competence formation in students of pharmaceutical specialties” – methodological system of diagnosis of formed levels of the professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties was developed; the effectiveness of pedagogical technologies of professional communicative competence formation was experimentally tested. Experimental research was conducted in order to check the effectiveness of pedagogical technologies of professional communicative competence formation in students during the study of humanities and consisted of three stages: ascertaining, forming and final.

Analysis of results of ascertaining experiment showed that it was paid insufficient attention to the formation of the professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties during the study of humanities: a little quantity of communicative tasks was used.

During the forming stage of the pedagogical experiment control group (102 students) and experimental group (100 students) were chosen; pedagogical

technologies of formation of the professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties during the study of humanities were approved.

During the final stage of the pedagogical experiment analysis, systematization, statistical analysis, conclusions, recommendations and results of the conducted experiment were made.

The comparative analysis of obtained data of formed professional communicative competence in students of pharmaceutical specialties showed that 29 students (29,00%) of the experimental group have high level of formed professional communicative competence in comparison with 13 students (12,75%) of the control group; 55 students (55,00%) of the experimental group have medium level in comparison with 47 students (46,08%) of the control group. The components of formed professional communicative competence have more positive changes in the experimental group rather than in the control group.

It is proved that obtained results of formed professional communicative competence in students of the experimental group are not accidental but are the consequences of complex realization of developed pedagogical technologies of professional communicative competence formation (Pearson's χ^2 test was applied).

According to the experimental results after testing, interviewing, questioning and discussion with the students of the experimental and control groups it was possible to state that the experimental group has higher level of formed professional communicative competence in comparison with the control group. High level of formed professional communicative competence in the experimental group increased by 20,00% in comparison with 5,89% in the control group; medium level increased by 2,00% in comparison with 4,90% of the control group; low level decreased by 28,00% in comparison with 10,79% of the control group.

The results can be used by teachers of institutions of higher education that train students of pharmaceutical specialties, as well as in the system of postgraduate pharmaceutical education; in the process of drawing up typical curricula, manuals, etc. The main points and results of the study can become a theoretical and practical basis for the further research in the field of professional education, in particular, the

professional training of students of pharmaceutical specialties in institutions of higher education.

Key words: professional communicative competence, students of pharmaceutical specialties, humanities, pedagogical technologies, medical establishments of higher education.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

Монографія

1. **Коломієць Т. В.** Педагогічні технології формування фахової комунікативної компетентності майбутніх провізорів у закладах вищої медичної освіти: монографія. Київ, 2019. 180 с.

Статті у наукових фахових виданнях України

2. **Коломієць Т. В.** Психолого-педагогічні та організаційно-методичні умови формування фахової комунікативної компетентності у майбутніх провізорів при кредитно-модульній системі навчального процесу. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*; додаток 1 до вип. 31. Том II (44): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2013. С. 136–143.

3. **Коломієць Т. В.** Використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) у процесі вивчення гуманітарних дисциплін підготовки майбутніх провізорів. *Збірник «Педагогічна теорія і практика» Київського міжнародного університету*. Київ: КиМУ, 2014. Вип. 5. С. 231–247.

4. **Коломієць Т. В.** Дидактичні принципи використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процесі викладання гуманітарних дисциплін на фармацевтичному факультеті НМУ імені О.О.Богомольця. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький*

державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»; додаток 1 до вип. 36. Том 4 (64): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2015. С. 237–244.

5. **Kolomiets T. V.** Model of formation of professional communicative competence in future pharmacists in higher educational establishments. *Педагогічна теорія і практика: зб. наук. праць*. К.: КиМУ, 2018. Вип. 2 (7). С. 210–225.

Статті у наукових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

6. **Коломієць Т. В.** Результати сформованості фахової комунікативної компетентності у майбутніх провізорів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін після проведення формувального експерименту. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. 2016. №5. С. 344–348.

Статті у зарубіжних виданнях

7. **Kolomiets, T. V.** Methods and forms of teaching during the formation of the professional communicative competence in future pharmacists with ICT. *Prospects for development of education and science. Collection of scientific articles*. Academic Publishing House of the Agricultural University. Plovdiv, Bulgaria, 2016. P. 304–308.

8. **Kolomiets, T. V.** Communicative competence as the basis of professional activity of future pharmacists. *European Sciences review. Scientific journal*. 2019. № 5–6. P. 55–57.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

9. **Коломієць Т. В.** Комунікативний метод при формуванні професійної комунікативної компетентності спілкування студентів-фармацевтів на заняттях з іноземної мови. *Психологія і педагогіка: Актуальні питання XXI століття: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25–26 листопада 2011 р.)*. Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2011. С. 56–57.

10. **Коломієць Т. В.** Організаційно-методичні умови реалізації формування професійної компетентності спілкування у студентів немовних ВНЗ при кредитно-модульній системі організації навчального процесу. *Актуальні проблеми іншомовної комунікації: лінгвістичні, методичні та соціально-психологічні аспекти*: зб. тез доповідей Всеукр. наук.-метод. конф. (м. Луцьк, 24 квітня 2012 р.). Луцьк, 2012. С. 38–39.

11. **Коломієць Т. В.** Сучасні проблеми формування фахової комунікативної компетентності. *Проблеми інтеграції національних закладів вищої освіти до Європейського освітнього середовища*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-метод. конф. Том 1: Проблеми взаємної адаптації систем вищої освіти. (м. Харків, 29–31 жовтня 2012 р.). Харків: Вид-во «Форт», 2012. С. 43–45.

12. **Коломієць Т. В.** Технічне забезпечення комунікацій у фармації. – *Мовна комунікація: наука, культура, медицина*: зб. матеріалів наук.-практ. конф. до 55-річчя Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського. (м. Тернопіль, 9–10 жовтня 2012 р.). Тернопіль: ТДМУ, 2012. С. 63–65.

13. **Коломієць Т. В.** Язык специальности как фактор профессионального развития студентов-фармацевтов при изучении английского языка. *Теория и практика образования в современном мире*: материалы междунар. заоч. науч. конф. (м. Санкт-Петербург, лютий 2012 р.). Санкт-Петербург, 2012. С. 325–328.

14. **Коломієць Т. В.** Основні показники сформованості фахової комунікативної компетентності майбутніх провізорів при вивченні іноземної мови (за професійним спрямуванням). *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Київ–Вінниця, 2015. Вип. 43. С. 320–324.

15. **Коломієць Т. В.** Формування стратегій та тактик фахової комунікативної компетентності майбутніх провізорів на заняттях з гуманітарних дисциплін. *Дослідження молодих вчених у контексті розвитку*

сучасної науки: матер. 5-ї щорічної Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 9 квітня 2015 р.). К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. С. 101–106.

16. **Коломієць Т. В.** Досвід впровадження Болонського процесу на кафедрі іноземних мов НМУ імені О.О. Богомольця (на прикладі фармацевтичного факультету). *Європейський вибір України в контексті світових політичних процесів*: матер. 14-ї міжнар. конф. наук.-пед. працівників. (м. Київ, 14 березня 2019 р.). К.: КиМУ, 2019. Т. 1. С 326–331.

17. **Коломієць Т.В.** Застосування додатку quizlet для формування лексичної компетентності студентів фармацевтичних спеціальностей. *Сучасні стратегії розвитку університету в контексті євроінтеграції*: зб. матеріалів XXV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21–22 травня 2020 р.). К.: КиМУ, 2020. Т.1. С. 203–206.

18. **Коломієць Т.В.** Використання педагогічних кейсів у процесі професійної підготовки викладача вищої школи. *Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки*: зб. тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. молодих науковців, аспірантів і здобувачів вищої освіти. (м. Рівне, 21–22 травня 2020 р.). Ч. 2. Рівне: НУВГП, 2020. С. 148–155.